

Verslag Teun Eikelboom, Hoofd Financiële regelgeving en toezicht bij Ministerie van BZK

De heer Eikelenboom zegt dat hij in de plaats komt van Annelies Kroeskamp en dat hij helaas de vrouw van Gijs Oskamp niet heeft meegenomen. De inleiding van vandaag bestaat uit 4 onderdelen, t.w. Miljoenennota, septembercirculaire, formatie 2017 en de verantwoording. Techniek is ons niet onbekend. Wel steeds meer de ontwikkeling dat ook de politiek doordringt in de gemeentetechniek.

Het kabinet dat het landsbestuur overneemt van het demissionaire Kabinet-Rutte-Asscher kent een heel andere financieel-economische uitgangssituatie dan zijn voorganger. De overheidsfinanciën zijn in vijf jaar tijd wezenlijk verbeterd. Het gaat boven verwachting goed met de ontwikkeling van de overheidsfinanciën. De Nederlandse economie blijft groeien ondersteund door een toename van de binnenlandse consumptie, de uitvoer, de overheidsbestedingen en de investeringen.

In vergelijking met andere Europese landen floreert de Nederlandse economie en presteert beter dan die van de landen om ons heen. Het bbp groeit dit jaar met 3,3%, volgend jaar met 2,5%. Met een verrassend hoge bbp groei in het tweede kwartaal van 1,5% ten opzichte van een kwartaal eerder groeit de economie dit jaar voor het eerst sinds 2007 meer dan 3%. De productiviteit veert weer op na een beperkte toename in 2016 en ook de werkgelegenheidsgroei zet door. Door de forse groei dit en volgend jaar laten we de herstelperiode achter ons.

Naast gunstige economische ontwikkelingen ook onzekerheden: de uittreding van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie, de onzekere economische koers van de Verenigde Staten en de (geo)politieke spanningen (wo. Noord-Korea), de gevolgen van het onconventionele ECB monetair beleid – en op termijn de uitfasering daarvan en de uitwerking van het klimaatakkoord van Parijs.

Decentrale overheden voorzien voor volgend jaar een tekort van 1,7 miljard euro. Gemeenten, provincies en waterschappen komen volgend jaar naar verwachting uit op een tekort van 1,7 miljard euro, tegen 1,8 miljard euro in 2017. Samen met dat tekort bedraagt het overschot van de gehele overheid – het EMU-overschot – 6,1 miljard euro in 2018. De gunstige economische ontwikkelingen zorgen voor een verbetering van het begrotingssaldo en een afname van de schuld. Het begrotingsoverschot dat in 2016 is ontstaan, loopt verder op tot 0,8 procent van het bruto binnenlands product (bbp) in 2018. Als gevolg van het begrotingsoverschot, de groei van het bbp en de afbouw van het belang

van de staat in ABN AMRO en A.S.R. is de overheidsschuld gedaald tot 54,4 procent van het bbp in 2018. Daarmee ligt de overheidsschuld lager dan de Europese schuldennorm van 60 procent, maar nog steeds aanmerkelijk hoger dan voor het begin van de economische crisis (45 procent in 2008).

Het overschot van 0,8 procent van het bbp in 2018, zoals deze begroting veronderstelt, is ook in historisch perspectief nieuws. Terugblikkend tot 1970 blijkt dat de overheid in slechts een klein aantal jaren een overschot op de begroting heeft bereikt. En alleen in 2000 was dat overschot met 1,9 procent van het bbp groter dan het begrote overschot voor volgend jaar (in alle andere overschotjaren was het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven nooit groter dan 0,3 procent van het bbp).

Op Prinsjesdag was nog geen nieuw kabinet geformeerd en heeft het huidige demissionaire kabinet van VVD en PvdA de begroting ingediend. Omdat het nieuwe kabinet met deze begroting zal werken, zijn de ook de formerende partijen CDA, D66 en ChristenUnie betrokken geweest bij de onderhandelingen over deze begroting.

De accrestranche 2017 wordt, ten opzichte van de raming in de meicirculaire 2017, neerwaarts bijgesteld. De accrestranche 2017 komt daarmee uit op bijna € 190 miljoen oftewel 1,14%. De accrestranche 2018 kent een positieve bijstelling ten opzichte van de meicirculaire 2017. Daarmee komt de accrestranche 2018 uit op bijna € 805 miljoen oftewel 4,83%.

Voor het totaal van de tranches 2017-2022 is sprake van een positieve bijstelling van het accres. De neerwaartse bijstelling voor de accrestranche 2017 is met name het gevolg van:

- uitvoeringsmeevallers op de SZW-begroting
- aanpassingen van het kasritme op de IenM begroting als gevolg van diverse Design, Build, Finance en Maintain-contract -projecten.

De opwaartste bijstelling 2018 is het gevolg van extra geld voor:

- belastingdienst
- de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
- onderwijs
- veiligheid.

Bijstelling BCF: De ruimte onder het plafond is voor de jaren 2017 en 2018 afgenomen, met als gevolg een kleinere toevoeging aan de algemene uitkering dan eerder aangegeven. Het aandeel van gemeenten in de ruimte onder het plafond is in de septembercirculaire uitgekomen op € 157 miljoen, dit is € 54,1 miljoen minder ten opzichte van de raming bij de septembercirculaire 2016. Voor 2018 is de ruimte onder het plafond geraamd op € 274 miljoen.

Dit heeft neerwaartse bijstelling van € 4 miljoen tot gevolg. Vanaf 2019 is sprake van een toename van de ruimte onder het plafond en een positieve bijstelling van de algemene uitkering.

Uitnamen centrale regelingen: per 2018 zullen vier voorzieningen ten behoeve van gemeenten vanuit het Ministerie van VWS gefinancierd worden. Het gaat om de kindertelefoon, vertrouwenswerk jeugd, de anonieme hulplijn en de doventolkvoorziening. Deze taken werden tot en met 2017 gefinancierd vanuit de VNG via een rechtstreekse uitname uit het gemeentefonds. Per 2018 is dit niet meer mogelijk. De staatssecretaris van VWS heeft besloten de financiering van deze voorzieningen van gemeenten over te nemen zodat voor het jaar 2018 gegarandeerd is dat deze voorzieningen beschikbaar zijn. Voor het totaal van deze taken gaat het voor het onderdeel Wmo om een uitname van € 15 miljoen in 2018, oplopend tot een bedrag van € 15,2 miljoen in 2022. Voor het onderdeel Jeugd gaat het om een structurele uitname vanaf 2018 van € 11,3 miljoen.

De gemeenten Bedum, De Marne, Winsum, Eemsmond zaten zonder accountant. Uiteindelijk goed gekomen (Vallei accountants). Maar uitstel gekregen, dus we weten nog niet de strekking van de accountantscontrole.

Voor een aantal vragen heeft zaken de heer Eikelboom de zaal gepeild:

Voor de jaarrekening 2017

- Heeft mijn gemeente dezelfde accountant
- Heeft mijn gemeente een andere accountant
- Is mijn gemeente nog op zoek naar een accountant

Rechtmatigheid, waar denkt u aan?

Rechtmatigheidsverklaring door college /Gedep. Staten

- onderstreept de politieke aanspreekbaarheid van het college
- heeft een positief effect op de gemeentelijke financiële bedrijfsvoering
- zorgt voor een lagere factuur van de accountant
- kan beter vandaag dan morgen ingevoerd moeten worden

- Marco Kramer